

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1078/2022
18.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Биљане Синановић и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела повреда права по основу рада и права из социјалног осигурања из члана 163. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Михајловића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Параћину 2К бр. 206/21 од 04.04.2022. године и Вишег суда у Јагодини Кж1. бр. 95/22 од 07.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 18.10.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Михајловића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Параћину 2К бр. 206/21 од 04.04.2022. године и Вишег суда у Јагодини Кж1. бр. 95/22 од 07.06.2022. године у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину 2К бр. 206/21 од 04.04.2022. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела повреда права по основу рада и права из социјалног осигурања из члана 163. КЗ, изречена му је условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 3 месеца и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећеног, а како је то ближе одређено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Јагодини Кж1. бр. 95/22 од 07.06.2022. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Параћину 2К бр. 206/21 од 04.04.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Александар Михајловић, због повреде закона из члана 439. тачка 1) и битне повреде одредаба кривичног

поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи или исте укине и предмет врати Основном суду у Параћину на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке у смислу члана 488. став 2. ЗКП, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против које је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Образлажући повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног наводи да чињенични опис дела, а како је означено у изреци пресуде, не представља кривично дело већ прекршај. Наиме, по ставу одбране, сама чињеница да није закључен уговор о раду или други радноправни уговор не значи ускраћивање права, јер уговор о раду представља основ за стицање права из рада, као што су пријаве за обавезно социјално осигурање и ти акти се не могу сматрати сами по себи правом неког лица, већ су они основ за стицање права, тако да је, у конкретном случају, штетна последица која је санкционисана предметним кривичним делом наступила због неуплаћених доприноса за социјално осигурање, а како и стоји у другом делу изреке пресуде. Даље се наводи да на основу тако утврђеног чињеничног стања, а које се односи на незакључивање уговора о раду, произилази да се ради о прекршају из члана 273. став 1. тачка 1. Закона о раду, којим је прописано да ће се казнити новчаном казном од 800.000,00 до 2.000.000,00 динара за прекршај послодавац са својством правног лица: ако са лицем које ради није закључио уговор о раду или други у смислу тог закона.

Изнетим наводима захтева за заштиту законитости се, по ставу Врховног касационог суда, указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и исти су неосновани, а ово из следећег разлога:

Кривично дело из члана 163. Кривичног законика чини онај ко се свесно не придржава закона или других прописа, колективних уговора и других општих аката о правима по основу рада и о посебној заштити на раду омладине, жена и инвалида или о правима из социјалног осигурања и тиме другом ускрати или ограничи право које му припада.

Радња овог кривичног дела, у конкретном случају, се састоји у непридржавању закона и то одредбе члана 30. став 1. и 2. Закона о раду, тако што окривљени са оштећеним није закључио уговор о раду и противно члану 51. став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање није уплаћивао доприносе за обавезно социјално осигурање, чиме му је ускратио право на пензијско, здравствено и осигурање за случај незапослености, при чему је био свестан свог дела, забрањености истог и хтео његово извршење.

Са теоријског аспекта овим кривичним делом штите се три групе права: права по основу рада, права која се односе на посебну заштиту на раду омладине, жена и инвалида и права из социјалног осигурања. Као извршилац овог кривичног дела може се појавити само лице које има одређена овлашћења да одлучује о правима запослених по основу рада, односно о правима из социјалног осигурања и мора знати да запосленом на основу закона или другог општег акта припада одређено право, али му и поред тога ускраћује или ограничава неко право, односно субјективна страна овог кривичног дела захтева постојање умишљаја.

Дакле, у конкретном случају, имајући у виду да је окривљени власник и одговорно лице ПД „ББ“ ДОО ..., па је самим тим имао овлашћења да одлучује о правима запослених, односно о правима по основу рада и из социјалног осигурања и да је несумњиво поступао са умишљајем, то је пропуштањем да са оштећеним закључи уговор о раду, неплаћањем доприноса за обавезно социјално осигурање, при чему му је ускратио право на пензијско, здравствено и осигурање за случај незапослености, извршио кривично дело повреда права по основу рада и права из социјалног осигурања из члана 163. КЗ, а не прекршај, како то погрешно закључује бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости.

Поред изнетог, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости нумерише и образлаже и повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, јер су по ставу одбране разлози о чињеницама које су предмет доказивања потпуно нејасне и у знатној мери противречне.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА, у овом делу, оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник,
Ирина Ристић, с.р.**

**Председник већа - судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**